

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Septembris Et Octobris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10262

De S. Miniate milite & martyre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77413)

Cantor, & sanctarum scripturarum Lector. Horum quidem insigne sepulcrum est, pro mœnibus Constantinopolis extructum, & velut monumentum martyrum, templo circumdatum: quod templum ædificare cœpit quidem Iohannes, Sifinius autem absoluit, perfecitque: qui duo postea Ecclesie Constantinopolitana fuere Antistites. Nam indignum censuerunt, eos honore martyrij carere, quos Deus ipse honore affecerat: quandoquidem locus, ad quem abducti, securi percussi sunt, cum antè inaccessible esset, à spectris purgatus est, inque eo homines dæmonijs agitati morbo liberati, atque multa alia præterea miracula ad eorum sepulcrum edita. Sed de Martyrio & Marciano hæc hæcenus. Quòd si eadem cuiquam minimè credibilia videantur, nullius penè negocij erit, ab illis qui ea ipsa exploratè cognita habent, accuratius perdiscere, etenim istis multò sunt fortasè admirabiliora narraturi.

Tempus in honore eorum cõstruitur.

Multa sũt ad eorum sepulcrum miracula.

MARTYRIUM SANCTI MINIATIS MILITIS
ET MARTYRIS FLORENTINI, AB INCERTO QVI-
*dem auctore, sederudite, mutato prioris historie, quæ in vetustis
MS. libris extat, stylo conscriptum.*

O tempore, quo Romanum Imperium Decius tenebat, sæua persecutionis tempestas passim Ecclesias Dei populata est: nec tamen coniuratorum in Christi arma militum charitatem aquæ multæ potuerunt extinguere, aut flumina obruere. Siquidem spreta tormentorum immanitate, fortia credentium pectora felici ubique cruore rubuerunt. Et Roma quidem, quæ cunctis vrbus caput altiùs extulerat, generosius quoque ad martyrium plurimo cum milite processit. Illis sanè diebus beatus Sixtus Pontifex gloriosa ob confessionem Domini passione occubuit: Laurentius verò Archidiaconus eius, igne crematus, summum inuictissimæ fidei præbuit exemplum. Hoc sanguineo diræ mensæ epulo tyrannus non exaturatur: sed sicut tigris hauſto semel sanguine, pollutas non patitur mansuescere fauces, ardentius in necem Christicolarum, si quos ibi inueniret, ingreditur Florentiam. Quæ ciuitas odoranti quadam tunc vernabat rosa: quo flore ob rubeum purpurantis martyrum sanguinis colorem, in bello redimitur mater Ecclesia, sicut ob quietum confessionis candorem in pace habet lilia.

25. Octobr.

Cant. 5.

Passim flegitur apud diuersos, sed verius est, passios sub Valeriano.

Ecclesia in bello habet rosas, in pace lilia.

Habitabat enim ibi miles electus, thoracem fide textum robusto gestans in pectore: qui in suburbio à ministris Decij comprehensus, conditionemque ac nomen interrogatus, Christianæ, inquit, professionis sum: Minias autem mihi nomen est inditum. Itaque tam intrepida veri Dei cultus assertio, magnū sciscitantibus furorem accendit, gaudentque scelerati satellites se inuenisse, quem Imperatoris crudelitas oblectetur punire. Retractum igitur ex itinere, ac statutum pro tribunali, Decius vultu & voce minaci compellans: Tu ne es, inquit, Minias, qui mente sinistra immortalium maiestati deorum obrectans, totam conturbas prouinciam, Christianam nescio quam ineptam persuadens religionem? Tum ille: Minias, inquit, ego sum, seruus ac victus Iesu Christi, viui ac veri omnipotentis Dei, qui te suæ contemptorem disciplinæ perpetuo destinabit incendio, nisi ab istorum discefferis cultura, quibus spiritu vitæ vacuis, tu profana cæcus dementia, preces fundis ac curuas genua. Etenim ea demùm extrema est infania, adorare meralla & ligna, in quibus etsi artifex humanam expressit imaginem, rationis tamen sensum & diuinitatis inspirare non potuit potentiam: quibus si honorem ac sacrificia voues, conuenientius multo maximè est, vt eorum adores fabros, nè his videlicet neglectis, non libeat numina formare, quæ, vt tu credis, te regnumque tuum sub continua pace & incolumitate possint tueri.

S. Minias ducitur ad tribunal Decij.

Libera vox S. Miniatis.

Tum tyrannus cõfusus se autumans, si fixam adolescentiæ & immobilè constantiam inexpugnatam relinquat, primò blandimentorum armis succinctus, superare eam aggreditur, sicq; exorsus est: Annos viuide iuuentutis tuæ abrumpere horremus, Tyranus ei blanditur. quibus perti-

pernaciter ac blasphemo ore obloqueris, sacrilegum est non contrarire. Consule ergò in medium, vt & in deorum videlicet, quibus vniuersus subiectus est orbis, inclinèris culturam, & nobis inuisa de te sumendi exèpla non inducas necessitudinem. Perpende patrum nostrorum te plùs vidisse prudentiam, nec frivolum esse potuisse, quod tam religiosè ipsi celebrauerunt. Si respiscere voluèris, diuitiarum tibi affluentiam ac gloriæ apponemus splendorem, omniq; quam desiderat cor tuum, te perfrui donabimus lætitia. Et quale, respondit Minias, tu gaudium præstabis, qui in siti impietatis durans, terraniquè sanguine sanctorum inebrians, æterni miseriam luctus euadere non potes? Tunc Decius effera corripitur ira, præcipitque horribilem, cui deuorandus obijciatur, adduci feram. Paretur ergò, immanisq; adducitur pardus. Non cessit seruus Christi terroribus, sed apprehendit scutum orationis, dicens: Domine Deus, esto adiutor meus, & nè derelinquas me Domine Deus salutis meæ. Vix verba finièrat, & fera diuino telo tacta expirat. Arguitur vir sanctus maleficijs hæc effecisse: dicitur immùdorum spirituum præsidio cõsensus, contra deos præsumpsisse. Sicque fidei & virtutis meritum fœdæ fit existimationis ac sæuitiæ argumentum, & quod incredulos ad fidem vocare, animosq; à ferocitate debuit mitigare, errorem adauxit, rabiemq; exacuit.

Egregiè illi martyr respondet. Tyrannus fauit.

Pardus in sanctu misus expirat.

Minias blandimèta permiscet tyrannis.

Exod. 14. Dan. 13. 14. 6. & 3.

A flamma ignis non læditur.

Dan. 3.

Nota vim signi S. Crucis.

Leo cruce occiditur.

Psal. 67.

Miracula & beneficia Christi, que sparsim in Euangelijs habentur.

Immanis cruciatus. Rom. 8.

Itaque fornax succendi iubetur, vt nisi dijs credat & sacrificet, vir sanctus in eam protrudatur. Veruntamen Decius etiam tunc pollicetur, quòd si sibi cõsenserit, nihil ab eo de his, quæ prima mortales putant, frustra petièrit. Tunc, sanctus Minias proclamatur, opes perituras se nolle habere, adiciens, eius qui fecit cælum & terram, & omnia quæ cæli ambitu continentur, fidem se tenere, & mercedem per omne genus tormentorum expectare: asseritque se in tribulationibus non deserendum ab eo, qui filios Israël de terra egressos Aegypti, sicco per mare rubrū pede duxit, & Sufannam de falso crimine absoluit, Danielemque de lacu leonum, ac tres pueros de medio eripuit ignium. Iam maiori caminus, quàm solebat, lignorum strue exæstuat, frementesque Regis ministri sanctum nudant, oleoque perundum in ignem præcipitant. Angelus autem Domini cum eo ingreditur, & flammæ tam fixa fide victæ cedunt: nec eum humanum potuit attingere incendium, qui diuini feruoris gerebat signaculum. & dixit ei Angelus: Visitauit te Dominus, mittens me ad te, vt possis in tormentis non deficere: & ipse te hodie induet corona iustitiæ. Procubuit ilicò martyr Christi, huiusmodi dans preces: Gratias tibi ago Domine Iesu, qui per Angelum confortare voluisti me seruum tuum. Per te Domine Ananias, Azarias, Misael vaporem camini, septiès quàm solebat ardentis, non senserunt: tu medius inter eos ambulabas, faciens refrigerium. Et nunc Domine potes & me ab omni pressura liberare. His dictis, signo sanctæ Crucis se consignauit, omnisque ignis sic excussus est, vt nec tepor quidem incendij remaneret: liberatusque miles Domini, tripudians egreditur.

Dolet impius Imperator se vinci, iubetque multo horribiliorem adduci belluam, quæ sanctu deglutiens, finem imponat altercationi. Statim adducitur leo sæuissimus, & paratur ad beati viri interitū: qui & ipse signo Crucis contra posito, extindus est in icu oculi. Igitur victor Minias libera proloquitur voce, se confisum in nomine Domini, feras & tormenta non timere. Augetur itaque sæuientis Regis ira & furor, multiplicatur aduersus sanctum fremitus & terror: sed ille cælestia contemplans, immobilis columna perstat. Placet ergò crudeli tyranno suspendi eum & torqueri in eculo, dicitque se experiri velle, num Deus, in quem credidit ille, se fortior sit, aut tandem de suis manibus ac poenis eum liberet, in quo confidit. Non veritus est hæc Minias athleta fortis: quia recordatio priorum, & virtus Dei, qui mirabilis est in sanctis suis, pectus eius roborauit. Adstrictus ergò patibulo, & quæ fuerit eius, quem prædicat, potentia, sic interrogatus disseruit: Iesus, cuius seruum me confiteor, cæcos illuminauit, paralyticos curauit, claudos fecit ambulare, leprosos mundauit, demonia eiecit, mortuos suscitauit, de fluxu sanguinis mulierem sanauit, ventis impe-ravit, super mare siccis pedibus ambulauit, de duobus piscibus & quinque panibus quinque hominum millia saturauit, & vt ad summam redeam, beneficia eius nullus sensus sufficit explicare.

Nò tulit vltra crudelis spectator gloriosum militem testimonium Christi tam libero ore præconari: sed deposito de eculo, ligneisque verubus præcutis, sub vngues eius infixis, omnes digitos eius præcepit pertundi. Gaudet præliator Domini in tanto cruciati, scilès quòd passiones huius temporis condignæ non sunt ad futurâ gloriam.

Facta

Facta est autem vox Angeli, dicentis ad eum: Constans Minias esto: quia Dominus non derelinquet te in tentatione sine adiutorio. Apposuit iterum noui minis supplicij constantem virum tyrannus territare: sed ille fidentissimè protestatur, nunquam se minus timere, quia sciret maximè in tribulatione adesse Domini misericordiam. Inuanum furibundus Imperator proclamat: Nostra abeunt studia: nisi altiori iuuenur ingenio, nos turpiter victos operiet confusio. In magica arte, qua Deus suus tormentorum hora eum instruit, hæc operatur ludibria. Feruens autem plumbum auri-
 bus eius infundite, nè vocem Dei sui maleficia docentis admittere possit. Obediunt ministri, condolere se dicunt & compati eius adolescentiæ: monent & obtestantur, vt dijs credens offerat sacrificia. Respondit sanctus, detestabilem eam esse sectam, cuius obseruatoribus id tantum debeatur mercedis, vt sine fine pereant. & expansis manibus orabat: Domine Deus, nè longè facias auxilium tuum à me. Quid huic, ait Decius, adstrui potest pertinaciæ? Suspendite eum, & pedibus illius grauis molis lapidem alligate, vt vel sic diruptus, laceffere nos desinat. Er ille leuatis ad cælum oculis: Domine, ait, exaudi preces meas. Visus est autem sibi adstare Angelus, vultum habens iuuenis, & habitum tanquam ad bellum processurus: hortatur ad fidutiam: quæ deindè ferenda sint, leuia promittens tentamenta.

Feruens plumbum in aures eius infunditur.

Angelus martyre in penis conuincitur.

Nunciatur Regi, visum fuisse iuuenem iuxta eum in veste fulgenti, & micanti facie. Agunt ergo eum in diuersa pudor & ira: anxio pectore noua quærit consilia. Præcipit itaq; ferro acuto aures eius perforari: tentat adhuc eum blandimētis fleddere. Sed vir Domini nefcius cedere, fidem Iesu extorqueri sibi posse negat: Angelum Domini, qui id suaferit, adstitisse affirmat. Videt Decius, quòd tormenta beatus martyr non expauescat, rursusque coram positis thesauris, gemmis & preciosis vestibus, emollire parat. Tum beatus martyr Minias deos suos, vt potè cæcos, inuitos, surdos se asperrari, diuitias pro stercore deputare responder: subleuatisque ad cælum oculis, dixit: Sitiuit in te Domine anima mea, quàm multipliciter tibi caro mea. Iam corona martyrij dignum, iam dissolui & esse cum Christo cupientem Christus exaudiuit. Nam tandem capitalem iussus subire sententiam, de huius vitæ ærumnoso carcere feliciter octauo Calendas Nouembris exiuit, regnaturus perpetim cum eo, cui est honor, virtus & summa potestas in secula seculorum, Amen.

Psal. 62.

Capite punitus martyr, abire ad Christum.

MARTYRIVM SS. CRISPINI ET CRISPINIANI MARTYRVM. EXTAT IN ANTIQVIS MS. CODICIBUS, F. Laur. Surius & stylum mutauit, & nouum historiam contraxit: salua verum fide & integritate.

VB Diocletiano & Maximiano Imperatoribus, qui vna 25. Octobr. animi impietate Christi Ecclesiam oppugnandam suscipere, beati viri Quintinus, Lucianus, Rufinus, Valerius & Eugenius, Romæ claris orti natalibus, in Gallias, Christum annuntiaturi, sese contulerunt: felicique martyrio sancti laboris cursum consummantes, ad Christum commigrarunt. Eos secuti pari fidei deuotione & generis splendore
 Crispinus & Crispinianus, Sueffiones venerunt. Sed cum essent Christiani, ob persecutionis immanitatem, hospitij & humanitatis officia eis erant interdicta. Volentes autem

SS. Crispinus & Crispinianus veniunt in Gallias.

ex Apostoli præscriptione labore manuum victum sibi parare, artem sutrinam, quòd quieta sit, didicere, facileque Dei beneficio in ea sic ceteros antecellere, vt multis & chari, & admirationi essent, maximè quòd laboris sui nullum exigerent à quoquam precium: licet artis elegantia penè omnes vincerent. Illexit ea res nonnullos, vt non tam artificij eorum necessitate vel opera, quàm verbi Dei audiendi studio inuitati, ad eos crebrò conuenirent. Itaque factum est, vt Christi gratia per eos id efficiente, multi relicto errore & cultu simulacrorum, Deum viuum & verum toto pectore colere & amare concupiscerent.

Precium non exegerunt, sed sponte oblatum receperunt.

Multos conuertunt.

Id vbi percepit impius Maximianus, festim Rictionarum suæ crudelitatis administrum, ad eos perquirendos misit. Is verò apud Sueffiones reperit eos pauperum calceos consuentes, sciscitatusque est ex eis, quos deos colerent. Respondent illi,